

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഷട്ചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ഷട്ചത്വാരിംശഃ സർഗഃ ॥

സീതാം രഥ ഉപവേശ്യ വനേ പരിത്യക്തും ലക്ഷ്മണസ്യ ഗമനം
ഗംഗാതടേ സമുപസ്ഥാനം ച

തതോ രജന്യാം വ്യുഷ്ടായാം
ലക്ഷ്മണോ ദീനചേതനഃ |
സുമന്ത്രമബ്രവീദ് വാക്യം
മുഖേന പരിശുഷ്യതാ || 7.46.1 ||

സാരഥേ തുരഗാൺശീഘ്രാൻ
യോജയന്വ രഥോത്തമേ |
സ്വാസ്തീർണം രാജവചനാത്
സീതായാശ്വാസനം ശുഭം || 7.46.2 ||

സീതാ ഹി രാജവചനാ -
ദാശ്രമം പുണ്യകർമ്മണാം |
മയാ നേയാ മഹർഷീണാം
ശീഘ്രമാനീയതാം രഥഃ || 7.46.3 ||

സുമന്ത്രസ്തു തഥേത്യുക്ത്വാ
യുക്തം പരമവാജിഭിഃ |

രഥം സുരുചിരപ്രഖൃം

സ്വാസ്തീർണം സുഖശയ്യയാ || 7.46.4 ||

ആനീയോവാച സൗമിത്രിം

മിത്രാണാം മാനവർധനം |

രഥോഽയം സമനുപ്രാപ്തോ

യത്കാർയം ക്രിയതാം പ്രഭോ || 7.46.5 ||

ഏവമുക്തഃ സുമന്ത്രേണ

രാജവേഷ്മനി ലക്ഷ്മണഃ |

പ്രവിശ്യ സീതാമാസാദ്യ

വ്യാജഹാര നരർഷഭഃ || 7.46.6 ||

ത്വയാ കിലൈഷ നൃപതി -

ർവരം വൈ യാചിതഃ പ്രഭുഃ |

നൃപേണ ച പ്രതിജ്ഞാത -

മാജ്ഞപ്തശ്ചാശ്രമം പ്രതി || 7.46.7 ||

ഗംഗാതീരേ മയാ ദേവി

ഋഷീണാമാശ്രമാത്ശുഭാൻ |

ശീഘ്രം ഗത്വാ തു വൈദേഹീ

ശാസനാത് പാർഥിവസ്യ നഃ || 7.46.8 ||

അരൺയേ മുനിഭിർജുഷ്ടേ

അവനേയാ ഭവിഷ്യസി |

ഏവമുക്താ തു വൈദേഹീ

ലക്ഷ്മണേന മഹാത്മനാ || 7.46.9 ||

പ്രഹർഷമതുലം ലേഭേ

ഗമനം ചാപ്യരോചയത് |

വാസാംസി ച മഹാർഹാണി
രതാനി വിവിധാനി ച || 7.46.10 ||

ഗൃഹീത്വാ താനി വൈദേഹീ
ഗമനായോപചക്രമേ |
ഇമാനി മുനിപതീനാം
ദാസ്യാമ്യാഭരണായഹം || 7.46.11 ||

വസ്ത്രാണി ച മഹാർഹാണി
ധനാനി വിവിധാനി ച |
സൗമിത്രിസ്തു തഥേത്യുക്ത്വാ
രഥമാരോപ്യ മൈഥിലീം || 7.46.12 ||

പ്രയയൗ ശീഘ്രതുരഗം
രാമസ്യാജ്ഞാമനുസ്മരൻ |
അബ്രവീച്ച തദാ സീതാ
ലക്ഷ്മണം ലക്ഷ്മിവർധനം || 7.46.13 ||

അശുഭാനി ബഹുന്യേവ
പശ്യാമി രഘുനന്ദന |
നയനം മേ സ്പുരത്യദ്യ
ഗാത്രോത്കമ്പശ്ച ജായതേ || 7.46.14 ||

ഹൃദയം ചൈവ സൗമിത്രേ
അന്യസ്ഥമിവ ലക്ഷയേ |
ഔത്സുക്യം പരമം ചാപി
അധൃതിശ്ച പരാ മമ || 7.46.15 ||

ശൂന്യാമേവ ച പശ്യാമി
പൃഥിവീം പൃഥുലോചന |

അപി സ്വസ്തി ഭവേത് തസ്യ
 ഭ്രാതൃസന്തേ ഭ്രാതൃവത്സല || 7.46.16 ||

ശ്വശ്രൂണാം ചൈവ മേ വീര
 സർവാസാമവിശേഷതഃ |
 പുരേ ജനപദേ ചൈവ
 കുശലം പ്രാണിനാമപി || 7.46.17 ||

ഇത്യഞ്ജലികൃതാ സീതാ
 ദേവതാ അഭ്യയാചത |
 ലക്ഷ്മണോദ്ഭമം തതഃ ശ്രുത്വാ
 ശിരസാ വന്ദ്യ മൈമിലീം || 7.46.18 ||

ശിവമിത്യബ്രവീദ്ധൃഷ്ടോ
 ഹൃദയേന വിശുഷ്യതാ |
 തതോ വാസമുപാഗമ്യ
 ഗോമതീതീര ആശ്രമേ || 7.46.19 ||

പ്രഭാതേ പുനരുത്ഥായ
 സൗമിത്രിഃ സുതമബ്രവീത് |
 യോജയസ്വ രഥം ശീഘ്ര -
 മദ്യ ഭാഗീരഥീജലം || 7.46.20 ||

ശിരസാ ധാരയിഷ്യാമി
 ത്രിയംബക ഇവൗജസാ |
 സോശ്വാൻ വിചാരയിത്വാ തു
 രഥേ യുക്താൻ മനോജവാൻ || 7.46.21 ||

ആരോഹസ്വതി വൈദേഹീം
 സുതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് |

സാ തു സുതസ്യ വചനാ -

ദാരുരോഹ രഥോത്തമം || 7.46.22 ||

സീതാ സൗമിത്രിണാ സാർധം

സുമന്ത്രേണ ച ധീമതാ |

ആസസാദ വിശാലാക്ഷീ

ഗംഗാം പാപവിനാശിനീം || 7.46.23 ||

അഥാർധദിവസേ ഗത്വാ

ഭാഗീരഥ്യാ ജലാശയം |

നിരീക്ഷ്യ ലക്ഷ്മണോ ദീനഃ

പ്രരുരോദ മഹാസ്വനഃ || 7.46.24 ||

സീതാ തു പരമായത്താ

ദൃഷ്ട്വാ ലക്ഷ്മണമാതുരം |

ഉവാച വാക്യം ധർമജ്ഞാ

കിമിദം രുദൃതേ ത്വയാ || 7.46.25 ||

ജാഹ്നവീതീരമാസാദ്യ

ചിരാഭിലഷിതം മമ |

ഹർഷകാലേ കിമർഥം മാം

വിഷാദയസി ലക്ഷ്മണ || 7.46.26 ||

നിത്യം ത്വം രാമപാർശ്വേഷു

വർതസേ പുരുഷർഷഭ |

കച്ഛിദ് വിനാകൃതസ്തേന

ദ്വിരാത്രം ശോകമാഗതഃ || 7.46.27 ||

മമാപി ദധിതോ രാമോ

ജീവിതാദപി ലക്ഷ്മണ |

ന ചാഹമേവം ശോചാമി
മൈവം ത്വം ബാലിശോ ഭവ || 7.46.28 ||

താരയസ്വ ച മാം ഗംഗാം
ദർശയസ്വ ച താപസാൻ |
തതോ മുനിഭ്യോ വാസാംസി
ദാസ്യാമ്യാദരണാനി ച || 7.46.29 ||

തതഃ കൃത്വാ മഹർഷീണാം
യഥാർഹമഭിവാദനം |
തത്ര ചൈകാം നിശാമുഷ്യ
യാസ്യാമസ്താം പുരീ പുനഃ || 7.46.30 ||

മമാപി പദ്മപത്രാക്ഷം
സിംഹോരസ്കം കൃശോദരം |
ത്വരതേ ഹി മനോ ഭുഷ്ടം
രാമം രമയതാം വരം || 7.46.31 ||

തസ്യാസ്തദ് വചനം ശ്രുത്വാ
പ്രമുജ്യ നയനേ ശുഭേ |
നാവികാനാഹ്വയാമാസ
ലക്ഷ്മണഃ പരവീരഹാ |
ഇയം ച സജ്ജാ നൗശ്ചേതി
ദാശാഃ പ്രാഞ്ജലയോഽബ്രുവൻ || 7.46.32 ||

തിതീർഷുർലക്ഷ്മണോ ഗംഗാം
ശുഭാം നാവമുപാരൂഹത് |
ഗംഗാം സന്താരയാമാസ
ലക്ഷ്മണസ്താം സമാഹിതഃ || 7.46.33 ||

॥ ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷട്ചത്വരിംശഃ സർഗഃ ॥